

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P.**, právne zastúpeného: **A.**, proti povinnej: **B.**, vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5Er/147/2004, **o vymoženie pohľadávky 752,83 eur (22 680 Sk) s príslušenstvom**, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2012 č. k. 26CoE/45/2012-65, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2012 č. k. 26CoE/45/2012-65 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnený podal súdnemu exekútorovi dňa 01. 06. 2004 návrh na vykonanie exekúcie proti povinnej na vymoženie pohľadávky 752,83 eur (22 680 Sk) s príslušenstvom, a to na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice uloženej v Zbierke listín pod číslom N 1141/2004, NZ 21977/2004, ktorú vyhotovil notár J. dňa 13. 03. 2004. Súdny exekútor požiadal Okresný súd Topoľčany o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

Vykonaním exekúcie poveril súdneho exekútora Okresný súd Topoľčany poverením č. 5406 *012509 zo dňa 14. 06. 2004.

Okresný súd Topoľčany uznesením z 19. 07. 2011 č. k. 5Er/147/2004-21 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a následne zastavil. Zároveň oprávnenému uložil povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi J. náhradu trov exekúcie v sume 79,75 eur do troch dní od právoplatnosti uznesenia. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, § 22 ods. 1, 2 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. Súd prvého stupňa uviedol, že je potrebné v tomto prípade posudzovať platnosť notárskej zápisnice, ktorá je exekučným titulom a ktorá bola spísaná dňa 13. 03. 2004 ako osvedčenie o vyhlásení účastníka o uznaní právneho záväzku a súhlase s vykonateľnosťou s tým, že táto notárska zápisnica bola spísaná na žiadosť M. konajúceho na základe plnej moci udelenej v zmluve o úvere, a to v mene povinnej osoby. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel súd prvého stupňa k záveru o neplatnosti takejto notárskej zápisnice ako právneho úkonu, nakoľko odporuje zákonu a zároveň zákon obchádza, a preto na jej základe nie je možné ďalej viesť exekúciu. Podľa názoru súdu prvého stupňa v danom prípade reálne existuje rozpor v záujmoch povinného a v záujmoch M., ktorý zastupoval povinnú pri spisovaní notárskej zápisnice i keď ho povinná splnomocnila ešte v zmluve o úvere. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že samotné splnomocnenie neobsahuje špecifikáciu právneho záväzku, t. j. výšku pohľadávky a príslušenstva a taktiež je v notárskej zápisnici uvedená iba celková výška pohľadávky bez špecifikácie poplatku z úveru, trov právneho zastúpenia a trov za spísanie notárskej zápisnice. V. ako splnomocnenca sa jedná o osobu známu iba oprávnenému a vybranú výlučne oprávneným bez možnosti ovplyvnenia tohto výberu povinným, pričom povinný s touto osobou ani neprišiel do kontaktu, je pre neho absolútne neznáma, čo znamená, že takáto osoba nemôže konať v jeho záujme, ale v záujme oprávneného. Záujmom splnomocnenca je konať v súlade s požiadavkami oprávneného a za toto konanie si vyúčtuje trovy právneho zastúpenia pri spísaní notárskej zápisnice, a preto je v záujme splnomocnenca, aby došlo v každom prípade k spísaniu notárskej zápisnice, naopak záujmom povinného nie je dospieť až k jej spísaniu. Záujmy splnomocnenca a splnomocniteľa sú teda diametrálne odlišné, a preto M. nie je spôsobilý zastupovať dlžníka pri spisovaní notárskej zápisnice a z toho dôvodu je tento právny úkon absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka a nemôže slúžiť ako exekučný titul. O náhrade trov exekúcie rozhodol súd podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, napadnutým uznesením z 31. mája 2012 č. k. 26CoE/45/2012-65 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Na zdôraznenie správnosti uznesenia súdu prvého stupňa odvolací súd uviedol, že notárska zápisnica je ako exekučný titul uznaná predpismi procesného práva, t. j. jedná sa o procesno-právny inštitút, ktorý nadväzuje na ustanovenia občianskeho a obchodného práva o uznaní dlhu, resp. záväzku, kde nedostatok zákonom stanovených formálnych náležitostí spôsobuje, že listina označená ako notárska zápisnica nie je verejnou listinou (u ktorej sa správnosť obsahu, ktorý je v nej uvedený predpokladá podľa § 134 O. s. p.) a ani spôsobilým exekučným titulom podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, čo je následne dôvodom na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, nakoľko je tu dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Odvolací súd poznamenal, že povinná splnomocnila advokáta M. na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, pričom odvolaciemu súdu vzhľadom na množstvo obdobných prejednávaných vecí je zrejmé, že M. súčasne vystupuje opakovane ako splnomocnenec povinných v ďalších obdobných veciach a aj ako splnomocnenec spoločností, ktorých predmetom činnosti je poskytovanie úverov. Z toho je podľa odvolacieho súdu možné usúdiť, že sa o pohľadávkach dozvedel práve od oprávneného a konal na jeho pokyn. Keďže sa v tomto prípade jednalo o osobu známu práve oprávnenému, splnomocnenie, ktoré povinná udelila pri podpise zmluvy o úvere advokátovi konajúcemu v prospech oprávneného za účelom uznania dlhu, je pre existenciu rozporu záujmov neplatným právnym úkonom a uznanie dlhu je na základe takéhoto splnomocnenia taktiež absolútne neplatným právnym úkonom. Odvolací súd dodal, že v predmetnej exekučnej veci splnomocnenie na uznanie dlhu bolo dlžníkom udelené splnomocnencovi ešte v čase, keď dlh z omeškania ešte neexistoval, t. j. dlžník sa vopred vzdal svojho práva na uznanie dlhu v čase, keď ešte nemal vedomosť o jeho prípadnom vzniku ani o jeho výške. Taktiež splnomocnenec v notárskej zápisnici o uznaní dlhu sám určil lehotu dokedy má byť uznaný dlh dlžníkom zaplatený bez toho, aby bol na to splnomocnený dlžníkom. Ďalej odvolací súd v napadnutom uznesení zdôraznil, že v exekučnom konaní má súd postupovať z úradnej povinnosti a vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nezakladá procesnú prekážku skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého konania, z ktorého dôvodu odvolací súd považoval za nedôvodnú námietku oprávneného o posudzovaní veci, o ktorej už raz súd právoplatne rozhodol.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie (ďalej len „dovolanie“), ktoré odôvodnil tým, že:

- súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.),
- v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.),
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. e/ O. s. p.),
- súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.),
- konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Poukázal na to, že jednotlivé dôvody podrobne rozvinul už v odvolaní, a preto nepovažuje za potrebné ich duplikovať. Preto oprávnený poukázal na argumentáciu použiteľnú vo vzťahu k dovolacím dôvodom, ktorú uviedol v odvolaní. Napriek uvedenému konštatovaniu oprávnený mimo dovolacej lehoty (16. 10. 2012) následne doplnil dovolanie podaním, v ktorom poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 14. 03. 2012 sp. zn. I. ÚS 120/2012 v súvislosti s argumentáciou oprávneného týkajúcou sa porušenia povinnosti súdu prvého stupňa skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva. Poukázal aj na zákon č. 384/2008 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý bol doplnený o nové ustanovenie § 41 ods. 3, v zmysle ktorého sa na notárske zápisnice vyhotovené pred 15. 10. 2008 tento zákon, resp. novelizované ustanovenie nevzťahuje. To znamená, že zákon umožňoval a aproboval notársku zápisnicu, ktorá vznikla z právneho úkonu, predmetom ktorého bolo poskytnutie peňažných prostriedkov a umožňoval jej exekúciu.

Ďalej oprávnený uviedol, že ustanovenie zmluvy o úvere, ktorým dlžník splnomocnil tretiu osobu na spísanie notárskej zápisnice, aby v jeho mene uznala dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva nemôže byť neprijateľnou podmienkou. Povinný na seba neprevzal žiadne nové povinnosti či záväzky, oprávnenému nevznikli žiadne nové práva či výhody. Udelením plnomocenstva povinný dobrovoľne preniesol na tretiu osobu oprávnenie uznať dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Touto treťou osobou nie je oprávnený, a preto toto plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávneného nepomernú výhodu. Navyše povinný mohol plnomocenstvo v zmysle § 33b ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka kedykoľvek odvolať. Podľa dovolateľa exekučný súd by mal vo svojom rozhodnutí uviesť na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až písm. r/ Občianskeho zákonníka.

Ďalej mal dovolateľ za to, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil s ohľadom na jeho právnu kvalifikáciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, ustanovenia právnych predpisov EÚ a rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. Predovšetkým sa nevysporiadal s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie ako jednostranný právny úkon, ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa dovolateľa exekučný súd vo svojom rozhodnutí neuviedol na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Podľa názoru dovolateľa je v danom prípade nutné požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“. Poukázal na nález Ústavného súdu SR z 12. 04. 2012 sp. zn. IV. ÚS 95/2012. Uviedol, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť komplexne posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Taktiež navrhol, aby súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré v dovolaní bližšie špecifikoval.

Povinná ani súdny exekútor sa k dovolaniu oprávneného nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanvej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. procesne prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a so zreteľom na povinnosť odvolacieho súdu vyplývajúcu z § 242 ods.1 O. s. p. sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia oprávneného, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Vadou konania, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Napríklad môže ísť o právo podať, predniesť

(doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. ide tak aj vtedy, ak súd o procesnom návrhu účastníka nerozhodol.

Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že oprávnený vo svojom odvolaní (č. 1. 51 spisu) podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa tiež navrhol, aby postupom podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. konanie prerušil a podal Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh o súlade ust. § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučného poriadku s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky pre rozpor s princípom právnej istoty a princípom ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok.

Z obsahu spisu dovolací súd tiež zistil, že odvolací súd o tomto procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania nerozhodol a v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s návrhom na prerušenie konania nezaoberal. Uvedeným postupom tak odvolací súd odňal oprávnenému možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

Zistená vada konania súčasne zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd rozhodne aj o podanom procesnom návrhu oprávneného na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. na č. 1. 74 spisu.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu nezaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalšími námietkami oprávneného uvedenými v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 28. apríla 2014

JUDr. Beáta Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Ingrid Habánová